

IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU JAVNE USTANOVE BIBLIOTEKA ZA SLIJEPE CRNE GORE

Izvještajni period: 01.01.2025. – 31.12.2025.

1. UVOD

Biblioteka za slijepe Crne Gore je tokom 2025. realizovala aktivnosti u skladu sa svojom misijom: "Utoliti glad za informacijama i znanjem" i obezbijediti dostupnost čitanja svima. Ustanova je kulturna i obrazovna institucija, posvećena sveobuhvatnoj emancipaciji, inkluziji u kulturne i društvene tokove korisnika kroz obezbjeđenje pristupačnog okruženja kulturnih sadržaja i informacija. Djelatnost obuhvata nabavku, obradu, čuvanje i prezentaciju bibliotečke građe u pristupačnim formatima, proizvodnju publikacija u pristupačnim formatima, kao i organizaciju kulturnih programa.

2. KLJUČNE AKTIVNOSTI I REZULTATI U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Biblioteka je realizovala brojne programske i razvojne aktivnosti:

- Stručna obrada publikacija:
Ukupan broj novih kataloških zapisa 502.
Ukupan broj redigovanih kataloških zapisa 340.
- Realizacija dostave publikacija kroz servise – ukupno 10.555
Lično preuzeto 288,
Kućna dostava 651,
Poštanska dostava 4,744,
Online 1.192,
Serijske publikacije – 3,680
- Povećanje broja korisnika Online biblioteke na 326,
- Povećanje broja korisnika Biblioteke na - 1,271,
- Pribavljeno 448 novih publikacija.

- Učestvovanje na sajmu knjiga u Podgorici (Festival književnosti)
- Organizacija kulturnih programa: 3 književne večeri, 3 tribine, 1 koncert, 2 izložbe, 14 projekcija filmova
- Istraživački i izdavački rad: izdavanje časopisa "Glas" (12 brojeva) i "Tačke kulture" (6 brojeva)

Međunarodna saradnja: Organizovane posjete i međubibliotečka saradnja sa bibliotekama u regionu i inostranstvu, uključujući Specijalnu biblioteku za slijepa i slabovidna lica Republike Srpske u Banjaluci, Biblioteku za slijepa i slabovidna lica u Bosni i Hercegovini, Gradsku biblioteku u Malmeu (Malmo City Library) i Biblioteku Saveza slepih Srbije „Dr Milan Budimir“. Potpisana su tri sporazuma o saradnji: sa Narodnom bibliotekom Gračanica, Bibliotekom Saveza slepih Srbije „Dr Milan Budimir“ i JU Kantonalnom i univerzitetskom bibliotekom u Bihaću.

Organizovana posjeta našoj Biblioteci, u okviru koje su nas posjetila djeca starije vaspitne grupe Javne predškolske ustanove „Đina Vrbica“.

Biblioteka je u Osnovnoj školi „Mirko Srzentić“ u Petrovcu organizovala radionice na kojima su učenici upoznati sa publikacijama na Brajevom pismu, audio publikacijama i inkluzivnim projektima Biblioteke, uz praktične aktivnosti i taktilne igre.

Predstavnici Biblioteke učestvovali su na stručnim događajima iz oblasti bibliotekarstva: Međunarodna konferencija LAM 2025 (28–29. maj, Cetinje) i Seminar „Vještačka inteligencija u bibliotekarstvu“ (17. oktobar, Podgorica)

Društveni klub „**Luj Braj**“ realizovao je tri druženja: rekreativnu šetnju na brdu Ljubović, edukativnu radionicu „AI i muzika – upoznaj Suno.ai“ i komično veče „Smijeh bez granica“, doprinoseći inkluziji, kreativnosti i zajedništvu među korisnicima.

Priprema uvođenja dostave publikacija putem USB memorija i memorijskih kartica. Početak primjene ovog savremenog i praktičnog sistema planiran je za 2026.

Biblioteka je tokom 2025. uvela dva nova pristupačna formata. U tom smislu je bibliotečko odjeljenje posle obavljenih pripremnih i tehničkih poslova, priredilo dvije publikacije u elektronskom EPUB formatu i jednu publikaciju na uvećanom tisku.

Na zahtjev Sekretarijata za kulturu Glavnog grada, Biblioteka je priredila publikaciju na Brajevom pismu povodom dodjele nagrade korisniku Radovanu Džuveru. Pored toga, Biblioteka je tom prilikom gradonačelniku Podgorice, gospodinu Saši Mujoviću, poklonila audio publikaciju „Gorski vijenac“ Petra II Petrovića Njegoša.

Digitalizacija: razvoj Online biblioteke, proizvodnja publikacija u pristupačnim, digitalnim formatima. Biblioteka aktivno radi na procesu digitalizacije bibliotečke građe koja se originalno nalazi na dvokanalnim i četvorokanalnim audio kasetama.

U izvještajnom periodu Biblioteka je realizovala niz projekata i događaja od nacionalnog i međunarodnog značaja:

1. Otvaranje izložbe „Kultura svima!“ – 04. februar 2025. u Podgorici i 19. maja u Polimskom muzeju Berane, povodom međunarodne noći muzeja.

Izložba obuhvata 3D modele, taktilne replike, audio-vodiče, animacije muzejskih predmeta, životinjskog i biljnog svijeta, natpise na Brajevom pismu i video vodiče na znakovnom jeziku, inspirisane bogatom kulturnom baštinom 5 muzeja iz Crne Gore. Izložbu su podržali UNESCO, EU Delegacija u Crnoj Gori, Ministarstvo evropskih poslova i Fond za inovacije.

2. Izložbeni program u okviru predsjedavanja Crne Gore Savjetom Evrope

3. Partnerstvo sa Elektrotehničkim fakultetom na dva projekta

Biblioteka je uključena kao partner u realizaciju dva inovativna projekta Elektrotehničkog fakulteta (ETF), podržana od strane Fonda za inovacije Crne Gore, ukupne vrijednosti 18.000 eura: IGRA+ – Igra za sve: Pametno, održivo, inkluzivno i 3DHranaUm – 3D štampa hrane inspirisana umjetnošću.

4. Nagrada Savjeta Evrope za projekat „Arhitektura na dodir- Pristupačni leksikon Crne Gore”

Biblioteka je, u partnerstvu sa Istorijskim institutom Crne Gore, dobitnik prestižne nagrade Savjeta Evrope za najljepšu priču Evropskih dana baštine. Nagrađeni projekat „Arhitektura na dodir – Pristupačni leksikon Crne Gore” podržan je grantom u iznosu od 10.000 eura.

Ovo je druga nagrada Savjeta Evrope koju je Biblioteka dobila u posljednjih pet godina, što potvrđuje njen kontinuirani doprinos razvoju inkluzivne kulture i promociji evropskih vrijednosti pristupačnosti i ravnopravnosti.

5. Učešće u GovTech programu Fonda za inovacije Crne Gore

6. Interaktivna radionica „Arhitektura na dodir – nasljeđe koje spaja čula“

U okviru programa Dani evropske baštine 2025, Biblioteka je u saradnji sa Istorijskim institutom Crne Gore organizovala interaktivnu radionicu „Arhitektura na dodir – nasljeđe koje spaja čula“.

3. INVESTICIONI RADOVI/TEKUĆE ODRŽAVANJE

U ulaznom holu Biblioteke izvršena je zamjena dotrajalih podnih pločica novim, čime je prostor estetski unaprijeđen i funkcionalno poboljšan.

4. REALIZACIJA PROGRAMA RADA USTANOVE ZA 2025.

Planirane aktivnosti su realizovane u potpunosti, uz značajno povećanje korisničkih servisa i digitalnih sadržaja. Organizovano je učešće korisnika Biblioteke na kulturnim manifestacijama i razvijana saradnja sa relevantnim institucijama.

Bibliotečko odjeljenje:

Stručna obrada publikacija:

- Ukupan broj novih kataloških zapisa 502.
- Ukupna realizacija dostave publikacija kroz servise je 10.555.
- Ukupan broj donacija Biblioteke drugim ustanovama u zemlji i regionu -7, sa ukupno 185 doniranih publikacija.
- Ukupan broj doniranih publikacija Biblioteci -70
- Međubibliotečke razmjene – 3.

Tehničko odjeljenje:

- Ukupan broj priređenih publikacija u pristupačnim formatima:
- Publikacije u DAISY formatu – 112
- Publikacije na Brajevom pismu – 24
- Publikacije u EPUB formatu – 2
- Publikacije na uvećanom tisku – 1
- Ukupan broj novih izdanja časopisa Biblioteke „Glas” – 12
- Ukupan broj novih izdanja časopisa Biblioteke „Tačke kulture”, na Brajevom pismu – 6

Ukupan broj priređenih monografskih publikacija je 139 a serijskih 18, što čini ukupno 157 publikacija.

5. PROMOCIJA/ZASTUPLJENOST U MEDIJIMA

Medijski nastupi zaposlenih u Bibliotečkom odeljenju: 4.

Promocija rada Biblioteke tokom Međunarodnog festivala književnosti u Podgorici.

Promocija aktivnosti Biblioteke u medijima povodom otvaranja izložbe „Kultura svima“ bila je izuzetno zapažena i obimna. Događaj je privukao značajnu pažnju kako tradicionalnih, tako i digitalnih medija, što je doprinijelo većoj vidljivosti rada Biblioteke i njenog zalaganja za dostupnost kulture svim građanima.

6. SAVJET USTANOVE

U izvještajnom periodu održane su tri sjednice Savjeta ustanove. Na prvoj sjednici Savjet je usvojio Izvještaj o radu Biblioteke za 2024. , Program rada sa finansijskim planom za 2025. kao i Odluku o članarini. Na drugoj elektronskoj sjednici usvojen je Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju JU Biblioteka za slijepe Crne Gore za 2024. Taj dokument je pripremljen po uputstvima za izradu izvještaja Vlade Crne Gore.

Na trećoj sjednici usvojeni su Zapisnici sa sedme i osme (elektronske) sjednice kao i Izvještaj o radu Biblioteke u periodu januar – jun 2025. Na istoj sjednici usvojena je izmjena i dopuna Cjenovnika usluga Biblioteke.

7. ORGANIZACIJA I KADROVSKA OSPOSOBLJENOST USTANOVE

- Organizacione jedinice: Odjeljenje opštih poslova, Bibliotečko odjeljenje, Tehničko odjeljenje
- Broj zaposlenih: 13 (od 32 sistematizovanih radnih mjesta)
- Obuke: radionice, predavanja, edukacije za EU projekte

8. FINANSIJSKI PREGLED

Izdatak	Planirani budžet u 2025. godini	Izvršenje iz opštih prihoda	% izvršenja budžeta
211 Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	195.420,26	172,718.51	88,38%
212 Ostala lična primanja	13.104,58	14,418.83	110,03%
213 Rashodi za materijal	30.900,00	15,015.21	48,59%
214 Rashodi za usluge	39.120.55	30,892.60	78,97%
215 Tekuće održavanje	11.700,00	7,339.05	62,73%
217 Renta	30,492.00	43,015.50	141,07%
219 Ostali izdaci	41.120,00	34,378.55	83,61%
23 Transferi	1.600,00	1,530.00	95,63%

24 Kapitalni izdaci	15.800,00	10,078.90	63,79%
---------------------	-----------	-----------	--------

9. OPŠTA OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE

Biblioteka je pokazala visok nivo posvećenosti korisnicima i inkluziji. Digitalizacija i međunarodna saradnja su u porastu. Preporuka: osigurati trajni poslovni prostor, poboljšati kadrovsku strukturu, povećati finansijsku stabilnost i razvijati edukativne i kulturne programe.

Podgorica, januar 2026.

